

JAK SPRAWIĆ, ŻEBY OGRÓD MIEJSKI STAŁ SIĘ NASZYM MIEJSCEM ?

Wyzwania

Nie ma miejsca w krajobrazie miasta, które pozwalałoby ludziom na tak skuteczne wyrażanie siebie jak miejski ogród społecznościowy albo ogródek działkowy. Przeznaczeniem tych ogrodów nie jest wyłącznie uprawa warzyw, są one również miejscem kultywowania znajomości, a dzięki personalizacji działki pozwalają rozwijać potencjał kreatywny. Jedno i drugie dla jednych jest łatwe, dla innych może stać się wyzwaniem.

Wyzwanie dla ogrodników: wielu ludzi zaczyna swoją ogrodniczą przygodę kupując lub wynajmując działkę albo dołączając do grupy innych zapaleńców z wielkim zaangażowaniem, jednak z biegiem czasu utrzymanie entuzjazmu wymaga wysiłku. Stwarza to wyzwanie, ponieważ łatwo wtedy o spadek zainteresowania przestrzenią ogrodu i zaniedbanie go.

Wyzwanie dla organizatorów: organizacje ogrodowe powinny znaleźć kreatywne i zarazem efektywne sposoby na pełniejsze zaangażowanie ogrodników we wspólne działania, tak aby czuli się częścią ogrodniczej społeczności, a jednocześnie respektować indywidualność każdego z nich.

Niniejsza broszura ma na celu rozwiązanie powyższych problemów poprzez odpowiedź na następujące pytania:

- Jak sprawić, żeby ogród stał się naszym miejscem?
- Jak rozwijać w ogrodzie własną indywidualność?
- Jak przestrzeń ogrodowa staje się miejscem, do którego ludzie przywiązują się i w którym rozwija się ich poczucie przynależności do miejsca?

Fot. 2 – Indywidualizacja działki. Weaver's Square Allotments and Community Garden, Dublin. fot. Mary Benson

Fot. 3 Personalizacja działki, Moor Green Allotment, Birmingham. fot. Susan Noori

Przesłanie dla ogrodników

- Rozwijaj w ogrodzie swoją osobowość;
- Spraw żeby ogród stał się twoim miejscem – „domem” z dala od domu, schronieniem przed zgiełkiem miasta;
- Nadaj swojemu ogrodowi znaczenie;
- Wyobraź sobie swój ogród – jak chcesz żeby wyglądał, jakiej estetyki się po nim spodziewasz. Może się ona różnić w zależności od motywacji i uwarunkowań społeczno-kulturowych;
- Bądź kreatywny;
- Zachęć rodzinę i znajomych do odwiedzenia ogrodu i włączenia się do działania;
- rozwijaj znajomości z innymi ogrodnikami.

„Myślę, że tym co Edible Eastside komunikuje jest przestrzeń... przestrzeń dla ciebie... nie jest doskonała, ale wygląda fajnie, i jest w niej miejsce dla ciebie, jako indywidulaności...to jest to, co słyszę cały czas od ludzi.” (Działkowicz z Edible Eastside, Birmingham)

„ To moje własne miejsce, do wypoczynku i do uprawiania własnych warzyw... to mój mały kawałek raj” (Działkowiczka z Warszawy)

„... kiedy tu przychodzę, lubię sobie przypominać czasy, kiedy byłem w Brazylii, w tamtejszych rezerwach przyrody, dlatego moja działka bardziej wygląda jak rezerwat, niż jak farma.” (Działkowicz z Walsall Road Allotment, Birmingham)

Powinieneś:

...myśleć o ogrodzie jak o swoim „domu” i ozdabiać go zgodnie ze swoimi upodobaniami:

- nadaj mu nazwę;
- wybierz swoje ulubione kolory do dekoracji;
- uprawiaj rośliny, których lubisz używać i które mają dla ciebie osobiste znaczenie;
- zastosuj wzory, symbole i przedmioty, które pomogą ci poczuć przynależność do przestrzeni ogrodu;
- zorganizuj miejsce do siedzenia, żeby cieszyć się owocami swojej ciężkiej pracy;
- tak samo jak pomieszczenia w domu, ogród może zawierać różne strefy i wnętrza, zaaranżowane w odmienny sposób.

Pamiętaj:

- Przestrzeń twojego ogrodu powinna być „elastyczna”, żebyś miał możliwość ją zmieniać;
- nie trać motywacji – uprawa i zagospodarowanie potrzebują czasu i energii, ale późniejsze podziwianie „kwitnących” efektów pracy jest tego warte;
- pokaż ogród i swoje plony ogrodnikom z sąsiednich działek;
- jeśli masz trochę ogrodniczego doświadczenia, podziel się nim tak samo jak nasionami;
- używaj wspólnych przestrzeni do poznawania innych ogrodników i wspólnej rozmowy.

Dowiedz się więcej

Studium przypadku

Walsall Road Allotments to typowy przykład brytyjskiego ogrodu działkowego w mieście. To duży, multikulturowy kompleks ogrodów działkowych, założony w pięknej okolicy, w północnej części Birmingham. Działkowicze różnią się narodowościowo, etnicznie i kulturowo. Razem z tradycyjnymi dla wysp brytyjskich uprawami, można tu znaleźć rośliny z całego świata, na przykład dynie i liście Callaloo popularne na Karaibach, czy karczochy i 'Cuccuzza' (popularna przekąska sycylijska), sadzone przez Włochów.

Działkowicze z Bangladeszu w specyficzny sposób uprawiają tytkwy, rozpinając je jak pnącza na bambusowych tyczkach. Każda działka jest urządzona i udekorowana w inny sposób, inspirowana i będąca odbiciem indywidualności i pochodzenia kulturowego ogrodników.

W kompleksie jest duży pawilon z kuchnią do użytku działkowiczów i siedziskami umieszczonymi wewnątrz i na zewnątrz, żeby zachęcić działkowiczów do interakcji. Zarząd Ogrodu organizuje coroczne konkursy, charytatywne wyprzedaże roślin, darowizny dla lokalnych jadłodajni dla biednych, targi itp. Ogród ma stronę internetową, która jest regularnie uaktualniana: <http://growit.btck.co.uk>

Fot. 4 Letnie przyjęcie w ogrodzie. Ogród Królowej Bony, Jazdów, Warszawa. fot. Beata J. Gawryszewska

Fot. 5 Tablica ogłoszeń do dzielenia się informacjami, Edible Eastside, Birmingham. fot. Susan Noorii

Rady dla decydentów

- Ułatwiał proces socjalizacji pomiędzy ogrodnikami;
- Urządź wspólną przestrzeń, żeby zaangażować ogrodników we wspólne działania;
- bądź otwarty na różnice kulturowe;
- organizuj wydarzenia towarzyskie, żeby pomóc ludziom się spotykać nawiązywać kontakt;
- stwórz narzędzia integracji, na przykład możliwość pokazywania niezwykłych drzew i innych roślin, zarówno ogrodnikom jak i ich gościom. Zapewnij zarówno dostęp do informacji jak do tabliczek na nazwy roślin.
- ludzie pragną stworzyć własne miejsce w ogrodzie, staraj się ich zachęcić do wyrażania siebie w przestrzeni.

Powinność:

- zapewnić wspólne pomieszczenie albo zadaszenie, które pozwoli na interakcje pomiędzy użytkownikami;
- używać mediów społecznościowych do informowania o wydarzeniach, przekazywania wiadomości i porad ogrodniczych, ale pamiętaj, że nie wszyscy mają do nich równy dostęp; Nie zapominaj o „starych dobrych” tablicach ogłoszeniowych;
- wspólna tablica, albo mural może dać ludziom pole do kreatywności i wspólnej zabawy;
- warto zapewnić miejsce do gotowania potraw;
- prosić użytkowników o robienie zdjęć och plonów, ogrodów i tych miejsc w ogrodzie, które lubią najbardziej. Mogą być one potem pokazywane we wspólnym pomieszczeniu i w mediach społecznościowych.

Dowiedz się więcej

Publikacje

Bell, S., Fox-Kämper, R., Keshavarz, N., Benson, M., Caputo, S., Noori S., Voigt, A., 2016. Urban Allotment Gardens in Europe. New York: Routledge

Noori, S. and Benson, M. 2016. Urban allotment Garden: A case for Place-making. In S. Bell, et al. Urban Allotment Gardens in Europe. New York: Routledge

Crouch, D. 2001. The Art of Allotments: Culture and Cultivation. London: Five Leaves Publications.

Lucy Chamberlain, The art of allotments. The Guardian, 26th August 2009. <http://www.theguardian.com/lifeandstyle/gardening-blog/2009/aug/26/gardens>

Cresswell, T. 2004. Place: a short introduction. Oxford: Blackwell.

The Dublin Guide to Community Gardening, 2013. <http://dublincommunitygrowers.ie/wp-content/uploads/2011/03/FINAL-City-Guide-to-Community-Gardening.pdf>

Fot. 6 - „Lubię uprawiać dużo rzeczy naraz ... i mieszać ze sobą ... w niezwykle sposób... to wygląda lepiej, bardziej naturalnie, jak las albo dzikie zarośla” (Działkowicz z Walsall Road Allotment) fot. Susan Noori (zdjęcie zrobione za zgodą na upublicznienie)

Fot. 7 – Wspólna przestrzeń do organizowania wydarzeń towarzyskich i wspólnych działań. Walsall Road Allotment. fot. Beata J. Gawryszewska

AUTORKI

Mary Benson¹, National University of Ireland, Irlandia

Beata J. Gawryszewska, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Polska

Susan Noori, Birmingham City University, Wielka Brytania

¹adres do korespondencji: mary.benson@nuim.ie

Beata Gawryszewska, Katedra Sztuki Krajobrazu, SGGW, beata_gawryszewska@sggw.pl

SERIA INFO | WYD 1 WER. POLSKA | DATA PUBLIKACJI ON-LINE: 1 GRUDNIA 2016

COST (Europejski Program Współpracy Naukowo-Technicznej) jest europejskim ogónoeuropejskim, międzyrządowym programem ramowym, którego zadaniem jest umożliwienie wielopłaszczyznowej współpracy naukowo-technicznej, pozwalającej na zespołowe rozwijanie nowych pomysłów i inicjatyw, a tym samym przyczynianie się do wzmocnienia potencjału badawczego i innowacyjnego w Europie.

www.cost.eu

COST jest finansowany przez Program Ramowy Unii Europejskiej Horizon 2020

Podziękowania

Ta broszura jest oparta na wynikach pracy zespołu COST TU1201 Miejskie Ogrody Działkowe w miastach europejskich, finansowanego przez Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych COST (European Cooperation in Science and Technology)

Dołącz do nas

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>